

Sygn. akt **V Ca 1403/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Zbigniew Podedworny (spr.)
Sędziowie:	SSO Magdalena Majewska SSR del. Radosław Kopeć
Protokolant:	sekr. sądowy Przemysław Sulich

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. M.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie

z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. akt I C 3884/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz B. M. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 1403/16

UZASADNIENIE

B. M. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 3.078,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami licznymi od 23 października 2015 roku do dnia zapłaty i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazała, że roszczenie wynika z umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...), potwierdzonej polisą ubezpieczeniową o numerze (...). W związku z rozwiązaniem umowy pozwana dokonała umorzenia środków zgromadzonych na rachunku bankowym przypisanym do powódki według wyceny jednostek uczestnictwa z 28 kwietnia 2011 roku i z umorzonych środków pobrała opłatę likwidacyjną w wysokości 3.078,09 zł, stanowiącą 60

% środków zgromadzonych przez powódkę na indywidualnym rachunku. W ocenie powódki postanowienia, na podstawie których pobrano opłatę likwidacyjną stanowią niedozwolone klauzule umowne na podstawie art. 385⁽¹⁾ k.c.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Wyrokiem z 2 lutego 2016r. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3078,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 23 października 2015r. do dnia zapłaty. Nadto zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 771 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i ocenę prawną:

Wskutek złożonego przez konsumenta B. M. w dniu 27 listopada 2006 roku wniosku w dniu 20 lutego 2007 roku pomiędzy B. M. oraz (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. (dalej (...)) doszło do zawarcia umowy (...) z (...), którą potwierdzono polisą ubezpieczeniową (...) o numerze (...).

Powyższa umowa ubezpieczenia została zawarta na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) o oznaczeniu (...) (dalej "OWU") oraz załącznika do ogólnych warunków ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym o oznaczeniu (...), będących integralną częścią tej umowy.

Na podstawie rzeczowej umowy powódka była zobowiązana do regularnego uiszczania składek w kwocie 2.000 zł rocznie. Status polisy opłaconej polisa miała uzyskać po wpłacie składek w łącznej kwocie 10.000 zł.

Na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia na życie, (...) S.A. z siedzibą w W. uprawnione zostało do pobrania m.in. opłaty likwidacyjnej (§ 18 ust. 1 pkt. 5) OWU.

Stosownie do § 18 ust. 6 OWU, opłata likwidacyjna ustalana jest procentowo i pobierana z subkonta składek regularnych poprzez umorzenie odpowiedniej liczby jednostek uczestnictwa, przed każdą częściową wypłatą, całkowitą wypłatą oraz w razie wygaśnięcia umowy ubezpieczenia w sytuacjach wskazanych w § 12 ust. 2, § 25 ust. 2 pkt. 2, 3, 5 oraz od tej części środków wypłaconych z subkonta składek regularnych, która powoduje, że wartość subkonta składek regularnych staje się niższa od kwoty odpowiadającej statusowi polisy opłaconej. Jednostki uczestnictwa są umarzane w proporcjach odpowiadających udziałowi w poszczególnych funduszy: w wartości częściowej wypłaty albo całkowitej wypłaty – w razie częściowej wypłaty albo całkowitej wypłaty; w wartości rachunku ubezpieczającego – w razie wygaśnięcia umowy ubezpieczenia w warunkach wskazanych w § 12 ust. 2, § 25 ust. 2 pkt. 2, 3, 5 OWU.

Zgodnie z treścią polisy ubezpieczeniowej o nr (...) z dnia 20 lutego 2007 roku (rubryka „informacje o opłatach”), opłata likwidacyjna pobierana jest w wysokości wskazanej w poniższej tabeli:

Rok polisowy, w którym jest pobierana opłata likwidacyjna od środków wypłacanych z subkonta składek regularnych
Wysokość opłaty likwidacyjnej stanowiąca procent środków wypłacanych z subkonta składek regularnych

1 99%

2 99%

3 80%

4 70%

5 60%

6 50%

7 40%

8 30%

9 20%

10 10%

Na mocy rzeczonyj umowy Ubezpieczyciel został również upoważniony do pobierania następujących opłat: za zarządzanie (1,95% rocznie, ustalonej procentowo w stosunku do wartości środków zgromadzonych na rachunku ubezpieczającego w Funduszach), administracyjnej (kwota 11,50 zł miesięcznie), za ryzyko (w wysokości szczegółowo podanej w polisie ubezpieczeniowej), transakcyjnej (w kwocie 15 zł od każdego zlecenia transferu, zmiany alokacji składki – ponad bezpłatne limity), od wykupu (w wysokości 1 % kwoty całkowitej lub częściowej wypłaty) oraz opłaty za przewalutowanie.

W związku z wygaśnięciem przedmiotowej umowy ubezpieczenia na życie, w dniu 28 kwietnia 2011 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. dokonała umorzenia środków zgromadzonych na rachunku powódki według wyceny jednostek uczestnictwa z tegoż dnia. Od wypłaconych środków strona pozwana pobrała opłatę likwidacyjną w wysokości 3.078,09 zł oraz kwotę 48,92 zł opłaty od wykupu.

Pismem z 16 października 2015 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 3.078,09 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia następującego po dniu pobrania opłaty likwidacyjnej w terminie 3 dni od dnia doręczenia wezwania.

Sąd Rejonowy wskazał, że powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie przedstawionych do akt dokumentów, które uznał za wiarygodne, wskazując, że nie poczynił ustaleń faktycznych w oparciu o przedłożone przez pozwaną: zestawienia prowizyjne, noty księgowe, zestawienia kosztów poniesionych przez (...), oświadczenia głównej księgowej (...) S.A, albowiem treść powyższych dokumentów pozostawała irrelevantna dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości.

Sąd Rejonowy rozważał kwestionowane postanowienie w świetle art. 385¹ k.c. i uznał, że zostały spełnione przesłanki określone w powyższym przepisie do uznania go za niedozwolone postanowienie umowne.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że umowa ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) jest umową mieszaną, z elementami klasycznego modelu umowy ubezpieczenia na życie i postanowieniami charakterystycznymi dla umów, których celem jest inwestowanie kapitału (pkt. 3 działu I załącznika do Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 950 ze zm.), jednakże z uwagi na szeroki zakres definicji umowy ubezpieczenia z art. 805 k.c., pomimo mieszanego charakteru, podlega regulacjom prawnym dotyczącym umowy ubezpieczenia. Wskazał, że bezspornym było, że powódka zawierając umowę z pozwanym, występowała w roli konsumenta. Nadto uznał, że opłata likwidacyjna ma charakter świadczenia ubocznego – powstającego w przypadku rozwiązania umowy, a jej celem jest zabezpieczenie interesów ubezpieczyciela, gdyby doszło do przedwczesnego, z jego punktu widzenia, zakończenia stosunku prawnego. W ocenie Sądu pierwszej instancji brak było podstaw do przyjęcia, iż między powódką a pozwanym doszło do uzgodnienia wysokości opłaty likwidacyjnej. Wprawdzie powódce doręczony został tekst Ogólnych warunków ubezpieczenia i miała on faktyczną możliwość zapoznania się z nim, jednakże w żaden sposób nie można przyjąć, iż takie postanowienie zostało z nią uzgodnione indywidualnie.

W ocenie Sądu Rejonowego, nie ulega wątpliwości, że postanowienia umowy ubezpieczenia określające procentowo wartość opłaty likwidacyjnej, której wysokość oscyluje nawet w granicach 99% procent wszystkich zgromadzonych przez konsumenta środków, bez jakiegokolwiek odniesienia do rzeczywistych kosztów ponoszonych przez ubezpieczyciela w związku z przedmiotową umową, rażąco naruszają interesy konsumenta. Postanowienia te nie były indywidualnie uzgodnione z powódką, a na ich treść powódka nie miała żadnego wpływu. W ocenie Sądu, zapisy zawarte w załączniku do ogólnych warunków ubezpieczenia odnoszące się do ustalania i pobierania opłaty likwidacyjnej w sposób w nim wskazany stanowią zatem niedozwoloną klauzulę umowną, której strona pozwana nie może zastosować wobec powódki.

Sąd Rejonowy zważył także, że brzmienie ogólnych warunków ubezpieczenia stanowiących podstawę umowy ubezpieczenia wiążącej strony niniejszego postępowania jest analogiczne do innych ogólnych warunków ubezpieczenia wydanych przez pozwanego, poddanych już ocenie w ramach postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 czerwca 2012 roku VI ACa 87/12 oraz wyrok w pierwszej instancji Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie z dnia 7 października 2011 roku XVII Amc 1704/09 i z dnia 4 czerwca 2012 XVII Amc 974/11).

Sąd Rejonowy wskazał, iż powyższe postanowienie zostało wpisane w dniu 16 października 2012 roku do rejestru klauzul niedozwolonych Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod pozycją nr 3834. Nadto wskazał, że w wyroku z 4 czerwca 2012 roku w sprawie XVII AmC 974/11, Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone i zakazał stosowania przez „(...)” S.A. z siedzibą w W. w obrocie z konsumentami postanowień wzorca umowy o treści analogicznej jak brzmienie ogólnych warunków ubezpieczenia stanowiących podstawę umowy ubezpieczenia na życie wiążącej strony niniejszego postępowania.

Sąd Rejonowy wskazał także, że artykuł 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie, a skutek tzw. prawomocności rozszerzonej powstaje w chwili wpisania treści postanowienia wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone. W ocenie Sądu Rejonowego brak jest wątpliwości, że powołane postanowienie zawarte w załączniku do ogólnych warunków ubezpieczenia nie może stanowić podstawy do ustalenia i pobrania opłaty likwidacyjnej w niniejszej sprawie, albowiem uznać je na należy za bezskuteczne. Postanowienie takie jest niewiążące dla powoda jako konsumenta względem strony pozwanej – przedsiębiorcy (art. 385¹§ 2 k.c.).

Nie ulega wątpliwości, że pozwany ubezpieczyciel co do zasady miał prawo do pobrania od powoda opłaty likwidacyjnej związanej z wcześniejszym wygaśnięciem umowy, jednakże z racji uznania abuzywności postanowień traktujących o sposobie wyliczenia tej opłaty i jej wysokości, w ocenie Sądu, uznać należy, że w istocie zapis ten ma charakter blankietowy, nie pozwalający de facto na ustalenie zasad i wysokości należnej opłaty.

Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że obciążenie powoda powyższymi kosztami nie znajduje oparcia ani w przepisach obowiązującego prawa, ani w zasadach uczciwego obrotu, zwłaszcza w relacjach konsument-przedsiębiorca. Odpowiedzialność za zaistniały stan rzeczy i de facto brak możliwości pobrania opłaty likwidacyjnej ponosi tylko i wyłącznie pozwany, który chcąc uzyskać rażąco wygórowany zysk w przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy przez konsumenta, w sposób abuzywny sformułował postanowienia umowy regulujące tą kwestię.

W ocenie Sądu Rejonowego, niezasadne jest powoływanie się na termin przedawnienia wynikający z art. 819 k.c. albowiem roszczenie wynika z przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, dla których nie jest przewidziany termin przedawnienia odmienny od terminów wskazanych w art. 118 k.c., a roszczenie powódki, na zasadach ogólnych ulega 10 letniemu przedawnieniu.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385¹ § 1 i 2 k.c., art. 385³ pkt 12 k.c., a także art. 405 k.c. i art. 410 k.c. zasądził od pozwanej na rzecz powoda żadaną kwotę 3078,09 zł tytułem zwrotu nienależnie potrąconej na podstawie klauzuli abuzywnej tzw. opłaty likwidacyjnej.

O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Przed wytoczeniem powództwa w niniejszej sprawie powódka wezwała do zapłaty spornej kwoty z tytułu opłaty likwidacyjnej pismem z dnia 16 października 2015 roku wyznaczając trzydniowy termin na spełnienie roszczenia. Pismo wpłynęło do pozwanej w dniu 19 października 2015 r. W związku z powyższym należy uznać, że termin na zapłatę ww. kwoty upłynął z dniem 22 października 2015 r., a strona pozwana pozostaje w zwłoce od dnia 23 października 2015 r. Sąd zasądził ustawowe odsetki za opóźnienie od tej daty.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pozwany, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1) naruszenie przepisów postępowania, tj.:

- art. 227 k.p.c. w zw. art. 217 § 1 k.p.c., polegające na pominięciu przy dokonywaniu ustaleń faktycznych dowodów obejmujących zestawienie prowizyjne, faktury wystawione przez pośrednika oraz potwierdzenia dokonania przelewu, jak również oświadczenia pracowników pozwanego (aktuarium oraz głównej księgowej), na okoliczności związane z poniesieniem przez Pozwanego wydatków związanych z zawarciem i zakończeniem umowy przez Powódkę — skutkiem czego Sąd w ogóle nie ustalił zakresu kosztów poniesionych przez Pozwanego, co wpłynęło na błędne uznanie, że doszło do naruszenia dobrych obyczajów i interesu Powódki, w oderwaniu od rzeczywistych ciężarów poniesionych przez Pozwanego;

- art. 479⁴³ k.p.c. w zw. z art. 1 k.p.c., poprzez przyjęcie, że Wyrok SOKiK wiązał Sąd w zakresie subsumpcji normy art. 385¹ k.c. do ustalonego stanu faktycznego (automatyczne przyjęcie, że naruszono dobre obyczaje oraz interes powódki w stopniu rażącym, na podstawie samego tylko wyroku w innej sprawie);

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 819 § 1 k.c., poprzez jego niezastosowanie pomimo podniesionego przez Pozwanego zarzutu przedawnienia, w sytuacji, w której roszczenie Powódki miało oparcie w treści umowy ubezpieczenia, a Powódka wystąpiła do Pozwanego z żądaniem zapłaty po upływie 3 lat od wygaśnięcia umowy;

- art. 410 § 1 i 2 k.c., poprzez jego błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, iż w zaistniałym stanie faktycznym zaistniało nienależne świadczenie na rzecz którejkolwiek ze stron;

- art. 405 k.c., poprzez niesłuszne przyjęcie, że w przedmiotowym stanie faktycznym w ogóle doszło do wzbogacenia Pozwanego (pomimo braku jakiegokolwiek transferu środków z majątku Powódki do majątku Pozwanego przy rozwiązaniu umowy);

- art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c. w zw. z art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy o Działalności Ubezpieczeniowej (obowiązującej w dacie zawarcia i rozwiązania przedmiotowej umowy, dalej jako „DzUbezpiepU”), poprzez niesłuszne poddanie kontroli postanowień określających świadczenie główne;

- art. 385¹ § 1 k.c. w zw. 18 ust. 2 DzUbezpiepU poprzez pominięcie przy ocenie naruszenia dobrych obyczajów faktu, że zakłady ubezpieczeń są zobligowane tak tworzyć warunki umów, aby bezwzględnie zabezpieczyć pewność wykonania wszystkich swoich umownych zobowiązań;

- naruszenie art. 385³ pkt 12 k.c., poprzez jego niesłuszne zastosowanie do postanowień umownych przewidujących opłatę likwidacyjną w przedmiotowej umowie;

- art. 65 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 k.c. i 385² k.c., poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że postanowienia OWU nie wiążą Powódki, gdyż kształtują jej prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają jej interesy;

- art. 455 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c., poprzez zasądzenie odsetek przed datą wymagalności roszczenia.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania oraz kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, który nie wymaga uzupełnienia

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów naruszenia prawa materialnego, wskazać należy, że nie jest trafne powoływanie się przez stronę pozwaną na naruszenie art. 385¹ § 1 k.c. Wywody składającego środek zaskarżenia w zakresie naruszenia wymienionego przepisu stanowią wyłącznie polemikę ze szczegółowymi rozważaniami Sądu Rejonowego, które Sąd Odwoławczy podziela.

Wbrew zarzutowi apelacji, niezależnie od powołania przez Sąd Rejonowy art. 479⁴³ k.p.c. i rozszerzonej prawomocności wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie, wskazać należy, że Sąd pierwszej instancji omówił przesłanki z art. 385¹ k.c. dokonując własnej oceny kwestionowanego postanowienia i prawidłowo uznał, że miały one charakter niedozwolonej klauzuli umownej.

Wskazać należy, że postanowienia wzorca umowy dotyczące opłaty likwidacyjnej nie określały jednoznacznie głównych świadczeń stron, a stosowanie przez pozwanego postanowień OWU odnoszących się do świadczenia wypłaty wartości polisy, w tym opłat likwidacyjnych jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy powoda. Opłata likwidacyjna została zastrzeżona w razie wypowiedzenia przez ubezpieczonego umowy ubezpieczenia, tj. skorzystania z przysługującego mu uprawnienia do rozwiązania umowy. Uznanie, że zakwestionowane postanowienie kształtuje prawa konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy zdaniem Sądu Okręgowego nie budzi wątpliwości. Kwestionowane zapisy OWU rażąco naruszają interes konsumenta, albowiem prowadzą do uzyskania przez ubezpieczyciela pewnych korzyści kosztem ubezpieczonego, zwłaszcza wówczas, gdy ten ostatni zgromadzi na swoim rachunku osobistym aktywa o znacznej wartości (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 14 maja 2010 r., sygn. akt: VI ACa 1175/09).

Ubezpieczyciel przewidział więc dla ubezpieczonego swoistą sankcję za rezygnację z dalszego kontynuowania umowy bez powiązania jej z realnie poniesionymi wydatkami. Postanowienia OWU nie zawierają również definicji opłaty likwidacyjnej, nie wyjaśniają również jej charakteru ani funkcji. Ocena abuzywności ww. postanowienia dotyczy wysokości stawek procentowych tej opłaty, które zdaniem Sądu drugiej instancji nie znajdują żadnego uzasadnienia w ponoszonych przez Ubezpieczyciela kosztach, ani nie pozostają w związku z jego ryzykiem. Nie stanowi też dostatecznego usprawiedliwienia dla stosowania tak rygorystycznego automatyzmu okoliczności, że umowy ubezpieczenia na życie mają ze swej natury długoterminowy charakter (tak: Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 26 czerwca 2012 r., sygn. akt: VI ACa 87/12). Zaznaczyć należy, że znaczna część kosztów funkcjonowania pozwanej oraz jej ryzyko jest pokrywane przez konsumenta w ramach szeregu innych opłat pobieranych przez pozwaną na podstawie przepisów OWU. Zdaniem Sądu Okręgowego wygórowana wysokość opłaty

likwidacyjnej nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia faktycznego i nie może być traktowana jako zrównoważenie kosztów działalności pozwanego.

Istotnym jest, że w przypadku, gdy adresatem jest konsument, to postanowienia wzorca umowy powinny zostać przez przedsiębiorcę sformułowane w taki sposób, aby nie pozostawiały wątpliwości, co do ich wykładni i interpretacji. Nie można zgodzić się

z twierdzeniem pozwanego, że do prawidłowej interpretacji kwestionowanych postanowień OWU wystarczająca jest znajomość podstawowych pojęć i terminologii matematycznej, albowiem niejednoznaczność postanowień wzorca umowy w przedmiotowym stanie faktycznym wyraża się właśnie w tym, że stosując rzeczony pojęcia i terminologię konsument nie jest w stanie wywnioskować, jaka jest faktyczna treść ciążącego na nim zobowiązania.

Wbrew zarzutowi pozwanego, brak było podstaw do zastosowania art. 819 § 1 k.c., Wskazać należy, że powyższy przepis nie może być interpretowany w oderwaniu od art. 805 § 1 i 2 k.c., zawierającego definicję tej umowy i określającego świadczenie stron. Skoro przez tę umowę ubezpieczyciel zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający – zapłacić składkę, to art. 819 § 1 k.c. określa termin przedawnienia dla tych dwóch świadczeń. Wypadek, od którego zaistnienia uzależniono wypłatę odszkodowania nigdy nie zaszedł, zaś roszczenie powoda wiązało się z inwestycyjnym, a nie ubezpieczeniowym aspektem umowy.

Bezasadny jest zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. art. 217 § 1 k.p.c., polegający na pominięciu przy dokonywaniu ustaleń faktycznych dowodów obejmujących zestawienie prowizyjne, faktury wystawione przez pośrednika oraz potwierdzenia dokonania przelewu, jak również oświadczenia pracowników pozwanego (aktuarium oraz głównej księgowej), na okoliczności związane z poniesieniem przez Pozwanego wydatków związanych z zawarciem i zakończeniem umowy przez Powódkę – skutkiem czego Sąd w ogóle nie ustalił zakresu kosztów poniesionych przez Pozwanego. Przedmiotem sporu nie było bowiem, jak rzeczywiście kształtowały się koszty poniesione przez pozwanego w związku z zawarciem i wykonywaniem umowy, lecz prawidłowość zabezpieczenia odzyskania poniesionych kosztów w umowie w kontekście klauzul abuzywnych, przy czym ustalenie wysokości kosztów w umowie poprzez uzależnienie wysokości opłaty likwidacyjnej od wysokości środków na koncie ubezpieczonego i określonej stawki procentowej abstrahuje od rzeczywiście poniesionych kosztów.

Nie zaszły również podstawy do zastosowania art. 18 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej. Przepis ten dotyczy ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych w sposób uwzględniający wymóg opłacalności działalności. Jest to przepis skierowany wyłącznie do zakładu ubezpieczeń. To jego obowiązkiem jest takie skonstruowanie składki, aby wymóg rentowności spełnić. Z przepisu tego nie wynika jednak, że określenie wysokości składki może być dokonany w sposób naruszający prawa konsumenta, który nie ma wpływu na racjonalność wydatków związanych z dystrybuowaniem produktu. Oczywistym jest też, że przepis ten dotyczy składek, a nie możliwości potrącania ze środków zgromadzonych na koncie konsumenta kosztów własnej działalności, które nota bene przy rozumieniu tego przepisu przez skarżącego zwalniają go od obowiązku minimalizacji tych kosztów (w sytuacji gdy zakłada się, że koszty poniesie konsument, wyłączone są mechanizmy rynkowe pomiędzy twórcą produktu a jego dystrybutorem).

Chybiony jest także zarzut naruszenia art. 455 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c.

W przedmiotowej sprawie nie ma zastosowania art. 817 § 1 k.c., który dotyczy spełnienia świadczenia w razie zajścia wypadku objętego ubezpieczeniem, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca.

Błędne jest jedynie uznanie Sądu Rejonowego, że jako podstawę prawną roszczenia wskazał konstrukcję bezpodstawnego wzbogacenia. Powództwo zostało oparte na zarzucie nienależytego wykonania zobowiązania wynikającego z umowy wzajemnej. Zbieg roszczeń

z tego tytułu oraz z tytułu nienależytego świadczenia wykluczają przepisy art. 494 k.c. i art. 495 k.c. W tej sytuacji wierzyciel może dochodzić swego roszczenia wyłącznie na podstawie przepisów o odpowiedzialności kontraktowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie IV CSK 523/08). Niezależnie od powyższego w przedmiotowej sprawie powód nie spełnił świadczenia poprzez wpłatę opłaty likwidacyjnej, lecz należne

od pozwanego świadczenie zostało z jego woli pomniejszone o wysokość tej opłaty.

Nie zaszyły zatem w niniejszej sprawie przesłanki do zastosowania art. 410 k.c., art. 405 k.c. czy też art. 409 k.c. Ostatecznie jednak uchybienie to nie mogło skutkować zmianą zaskarżonego wyroku i oddaleniem powództwa.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy uznając trafność i prawidłowość zaskarżonego rozstrzygnięcia oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd Okręgowy orzekł stosownie do art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 3) w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.